

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:2451

av Cecilia Magnusson m.fl. (M, V, FP, KD, C)

Frigivande av Dawit Isaak

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om den svenske journalisten och medborgaren Dawit Isaak som sitter fängslad i Eritrea sedan mer än 13 år men inte är anklagad, än mindre dömd, för något angivet brott.

Motivering

Den 27 oktober 2014 var en sorgens dag, en dag som borde varit en glädjens dag, då den svenske journalisten och medborgaren Dawit Isaak fyllde 50 år. Dawit Isaak har varit fängslad i 13 år, gripen i Eritreas huvudstad Asmara, icke anklagad, icke dömd.

Dawit Isaaks öde är framför allt en mänsklig tragedi: En familjefar har av politiska skäl skilts från sin familj, inte minst sina barn, under tretton år. Detta brott mot mänskliga rättigheter, mot anständighet och känsla för livets värde, kommer för alltid att prägla bilden av den och de som grep honom.

Dawit Isaak sitter fängslad utan rättegång. I skuggan av terrorattackerna i USA den 11 september 2001 passade Eritreas president Isaias Afewerki på att sätta stopp för all kritik av det nyligen befriade landets ledning. Den oberoende pressen stängdes, politiker, statstjänstemän och minst elva journalister fängslades utan rättegång, bland dem den eritreanske och svenske medborgaren Dawit Isaak.

Isaak var delägare till tidningen Setit där han också arbetade. Arresteringsvågen började den 18 september och Dawit Isaak fängslades fem dagar senare.

Dawit Isaak är den ende svensk som av Amnesty International har utsetts till samvetsfånge. Han är också den ende EU-medborgare som sitter fängslad enbart för sina åsikters skull. Skam för den regim som är så rädd för sanningen att den inte tål öppen debatt, ingen insyn, ingen medmänsklighet.

Tusentals personer – däribland världskändisar som Desmond Tutu, Bruce Springsteen och Madonna – har under åren tagit ställning för hans sak. FN och EU har riktat kritik mot landet och flera internationella organisationer driver frågan.

Brotten mot de mänskliga rättigheterna har sedan 2001 accelererat i Eritrea. I en rapport från Amnesty International, *You Have No Right to Ask*, i juni 2004, kritiseras de omfattande brotten mot mänskliga rättigheter i landet. Rättssystemet är – med vanliga krav på rättssäkerhet – lika godtyckligt som obefintligt, fängelseförhållandena är fruktansvärda. Enligt ett reportage i Dagens Nyheter den 7 april 2010 lever Dawit Isaak som fånge nr 36 i ett ödligt beläget fängelse, kedjad under jord. Cellerna uppges vara fuktiga, överfulla och hälsovådliga. Fångarna har dålig tillgång till vatten och svälter.

Det viktigaste i den sällsynta rapporten i Dagens Nyheter, låt vara en extremt klen tröst, kan ändå sägas vara att från trovärdiga källor bekräftades att Dawit Isaak vid den punkten ännu var vid liv. Än senare - under sensommaren 2010 - har en framstående företrädare för eritreanska regimen gjort gällande att Dawit Isaak inte någonsin kan påräkna rättegång eftersom han av regimen tillsammans med andra fångar påstås utgöra ett hot mot nationen Eritreas existens. Någon tillstymmelse till bevis har dock ej framlagts av Eritrea för att styrka denna muntliga anklagelse.

Dessvärre finns i skrivande stund inte ens full vetskap om Dawit Isaak lever eller ej. FN:s kommitté för mänskliga rättigheter i Afrika har i åtskilliga fall fällt Eritrea för brott mot mänskliga rättigheter. Redan våren år 2004 beslutade Afrikanska kommissionen för mänskliga rättigheter att den eritreanska staten bryter mot flera artiklar i den afrikanska stadgan om mänskliga rättigheter. Den krävde därför att journalisterna skulle frigges, dessutom att de skulle kompenseras ekonomiskt.

Varje tecken på att Dawit Isaak är vid liv är mycket värdefullt. Ett sådant tecken kom i våras då regimen i Eritrea långt om länge svarade Afrikanska kommissionen för mänskliga rättigheter på den så kallade Habeas Corpus-inlagan. Den skrevs av några jurister och Reportrar utan gränser i Sverige och sändes till Eritrea och sedan till kommissionen för ett par år sedan.

Eritrea angav att man inte ville att inlagan skulle tas upp, när Afrikanska unionens högsta juridiska instans (kommissionen) har möte i Luanda i Angola den 28 april–12 maj 2014.

Företrädare för Utrikesdepartementet har inte vid något enda tillfälle tillåtit besöka Dawit Isaak. Att inte någon officiell företrädare för Sverige – och inte heller någon i hans familj – har tillåtit kontakta, än mindre besöka, Dawit Isaak under alla dessa år, är plågsamt intill outhärdlighet. Den enda kontakt som över huvud taget förekommit är något telefonsamtal vid den oväntade tillfälliga tvådagarsfrigivningen i slutet av 2005. Det enda humana och rättvisa som kan göras är att Eritreas regering beslutar att släppa Dawit Isaak fri omedelbart och låta honom, om han så vill vilket är sannolikt, återförenas med sin familj, hustru och nu tretton år äldre barn.

President Afewerki är tydligt rädd för att möta företrädare för demokratier och företrädare för dessa med annan syn på mänskliga rättigheter än han själv företräder. I detta avseende är det bara synd om president Isaias Afewerki: Han skadar inte bara de människor han håller fängslade utan rättegång utan också hela sitt land som han väljer att chikanera inför en hel värld och försvårar för dess medborgare att röna respekt utomlands.

Den 7 januari 2009 antog Europaparlamentet glädjande nog en resolution som kräver Dawit Isaaks frigivning. Det är viktigt att Europeiska unionen – och inte minst EU-kommissionen – ständigt följer upp denna resolution för att befrämja mänskliga rättigheter i Eritrea och för att få Dawit Isaak och andra fångar frisläppta.

Den tvärpolitiska Dawit Isaak-gruppen i riksdagen bildades i februari 2005 med representanter från sju riksdagspartier. Gruppen är öppen för alla intresserade. Syftet är att få Dawit Isaak villkorslöst frigiven genom att bidra till att rikta strålkastaren mot Eritrea.

Diktaturer hatar strålkastare, de älskar mörkläggnings för att där utföra sina illdåd. Eritreas president skall inte få begå omfattande övergrepp på eritreaners mänskliga rättigheter i tysthet.

Riksdagens Dawit Isaak-grupp anser

- att Dawit Isaak skall frigges villkorslöst,
- att svenska representanter omgående skall få träffa Dawit Isaak,
- att EU:s bistånd till staten Eritrea skall avbrytas, att demokrati och respekt för mänskliga fri- och rättigheter skall upprättas i Eritrea,
- att FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter skall släppas in i Eritrea.

Cecilia Magnusson (M)

Ulla Andersson (V)

Finn Bengtsson (M)

Robert Hannah (FP)

Amineh Kakabaveh (V)

Hans Linde (V)

Aron Modig (KD)

Rickard Nordin (C)

Andreas Norlén (M)

Birgitta Ohlsson (FP)

Mikael Oscarsson (KD)

Fredrik Schulte (M)

Jonas Sjöstedt (V)

Barbro Westerholm (FP)

Said Abdu (FP)